

N:o 26.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 5 Maj 1876.

— — — Andra Kammaren den 5 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående Westerås domkyrkokassas befriande från erläggande af ränta och amortering å ett år 1858 beviljadt statslån.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 25.)

S. A. K.

Med förmälan, att Westerås och St Ilians församlingar å kyrkostämman den 25 Oktober 1874 åtagit sig att från och med 1875 års ingång bestrida samtliga de i Riksdagens underdåniga skrifvelse den 23 April 1874 anmärkta utgifter till församlingarnes orgelnist m. m., hvilka dittills utgått af Westerås domkyrkas medel till ett sammanlagdt belopp af 901 kronor 62 öre årligen, samt att församlingarne, på domkyrkokommissionens framställning, för att bereda domkyrkan en förbättrad ekonomisk ställning, äfvensom i ändamål att grunda en kyrkoreparationsfond, förbundet sig att från 1875 års början tills vidare höja den af församlingarne dittills med 800 kronor årligen erlagda bänkhysesersättning till 1,600 kronor, under vilkor att det sålunda tillagda beloppet, 800 kronor, skulle åter minskas i den mån domkyrkan komne i besittning af de genom nådigt bref den 31 Oktober 1862 domkyrkan tillerkända tillgångar, hvilka ännu icke till henne återfallit, eller gården N:o 26 i Westerås samt räntorna af hemmanen Jädra N:o 1 och Gillfors, men att församlingarne, under åberopande af den utaf Riksdagen

erkända grundsats, att vidmakthållandet af kyrkan i monumentala delar tillhörde staten, som vore kyrkans egare, och till hvilken större delen af kyrkans fasta egendom i äldre tider blifvit indragen, undandragit sig att, på sätt domkyrkokommissionen ifrågasatt, lemna något särskildt bidrag för omläggningen af kyrkans tak, har domkyrkokommissionen i Westerås, i underdånig skrifvelse af den 30 December 1874, under åberopande af en af sakkunnig person hållen besigtning å samma tak, hvarvid utrönt, att åtskilliga takstolar vore af röta angripna, bräderna under plåtbeklädnaden till större delen murkna och kopparbetäckningen så bristfällig, att taket i dess närvarande skick icke kunde hållas fritt från läckor, hvarigenom de murade hvalfven i kyrkan tillfogades svara skador, hos Eders Kongl. Maj:t anhållit, att Eders Kongl. Maj:t täcktes till Riksdagen aflåta proposition derom att, för omläggning med kopparplåt af domkyrkans tak i enlighet med ett af Professoren E. von Rothstein upprättadt förslag, ett statsanslag af 50,000 kronor måtte beviljas, eller ock, derest Eders Kongl. Maj:t skulle finna denna kostnad alltför stor, af Riksdagen äskas ett anslag af 24,000 till 25,000 kronor för takets omläggning med svensk skiffer; varande nämnda kostnadsbelopp beräknade att för arbetet erfordras utöfver den summa, som genom försäljning af den gamla kopparn kunde inbringas.

Med anledning af denna framställning har Eders Kongl. Maj:t, som funnit domkyrkan i en icke aflägsen framtid böra kunna verksamt bidraga äfven vid bestridande af kostnaderna för sådana större reparationer, som den ifrågasatta omläggningen af domkyrkans tak, men för det närvarande uppenbarligen icke ega någon tillgång att för detta ändamål disponera, vid sådant förhållande och da det vore fullt ådagalagdt, att det ifrågavarande omlägningsarbetet, som, på sätt domkapitlet förordat, borde ske med kopparplåt, icke tålde något uppskof, samt nödiga tillgångar åtminstone för arbetets påbörjande torde kunna genast anskaffas, derest kyrkan befriades från den arliga ränte- och kapitalafbetalningen, 1,358 kronor, å kyrkans skuld till Riksgäldskontoret, uti nädig proposition af den 31 December 1875 föreslagit Riksdagen, att domkyrkokassan må från och med början af 1876 befrias från erläggande af ränta och amortering å det år 1858 af staten kassan beviljade lån, hvara kapitalåterstoden den 1 Januari 1876 utgjorde 13,594 kronor 10 öre.

Såsom af ofvanstående framgår, har Eders Kongl. Maj:ts nådiga proposition till syftemål att sätta domkyrkokommissionen i tillfälle att företaga det omförmälda taklägningsarbetet å Westerås domkyrka. Då denna kyrka tillhör staten, och det vid sådant förhållande är ett statens intresse att bereda tillgång till utförande af domkyrkotakets omläggning, som, på sätt upplyst blifvit, är af ett trängande behof påkalladt, har Riksdagen ansett

den betänklighet att medgifva rubbning i betalningsvilkoren för ett redan beviljad statslån, som eljest kunde förefinnas, nu ej med fog böra föranleda afslag å en framställning, som just har till ändamål att, på ett för statskassan lindrigt sätt, möjliggöra utförandet af nämnda omlägningsarbete.

Den eftergift, som Riksdagen således anser sig kunna i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts förslag tillstyrka, bör dock endast ske under sådana villkor, att genom desamma med säkerhet kan påräknas, att det med eftergiften afsedda syftmålet verkligen kommer att uppnås.

I detta afseende förekommer, att, i betraktande af dyrbarheten utaf det arbete, som Eders Kongl. Maj:t ansett böra af domkyrkokassans medel bekostas, det torde vara nödigt tillse, att de inkomster, på hvilka kassan rättvisligen kan hafva anspråk, också oafkortadt komma densamma till del. Den bänkhysesersättning, Westerås och S:t Ilians församlingar, på sätt ofvan omförmäldt blifvit, åtagit sig att till domkyrkan erlægga, synes ingalunda betydligare än hvad församlingarne, som genom begagnandet af domkyrkan undslippa kostnaden för uppförande och underhåll af egen kyrka, billigtvis böra vidkännas, äfven då i betraktande tages att församlingarne, såsom särskildt blifvit af domkyrkokommissionen anmärkt, icke återfordrat något af de inkomster, som för ringningar och dylikt årligen med 700 till 800 kronor ingå till domkyrkans kassa, samt att af kostnaden för 1858—1861 års kyrkoreparation församlingarne åtagit sig ansvara för 15,000 kronor, som belöpt å arbeten i kyrkans inre. Vid sådant förhållande torde allt skäl saknas för gillande af deras förbehåll, att det belopp, 800 kronor, hvarmed de å kyrkostämman den 25 Oktober 1874 förhöjt nämnda bänkhysesersättning, skall åter minskas i den mån domkyrkan kommer i besittning af vissa henne tillerkända, men ännu icke till henne återfallna tillgångar.

Under förutsättning således, *dels* att Westerås och S:t Ilians församlingar förklara sig afstå från ofvan berörda af dem gjorda förbehåll och *dels* att domkyrkokommissionen, mot erhållande af den ifrågasatta eftergiften från erläggande af ränta och amortering å det år 1858 domkyrkokassan beviljade statslån, åtager sig att börja och, utan anspråk på vidare statsbidrag, fullborda domkyrkotakets omläggning med koppar i enlighet med Professoren von Rothsteins förslag, har Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts nädiga förslag, befriat domkyrkokommissionen från och med början af år 1876 från erläggande af ränta och amortering å det år 1858 kassan af staten beviljade lån.

Med underdånigt tillkännagifvande häraf, framhärdar Riksdagen etc.

Stockholm den 5 Maj 1876.